

פפר ששת
קקד זשעי ים

”וְאָמַרְתָּ אֱלֹהִים קְדוֹשִׁים תְּהִיוּ. כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי”

רגע של קריאה יחפה.

הפרשה פותחת בדרישה להיות קדושים, ומונה מייד לאחר מכן מצוות שונות, בהן מצוות בין אדם למקום ומצוות בין אדם לחברו. הציוויים מופיעים בצמדים או קבוצות ולאחריהם מגיעה סיומת הפסוק: 'אני ה' או 'אני ה' אלוהיכם':

”לא-תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מאלהיך אני יהוה.”

(ויקרא י"ד)

בפסוק המובא כאן רצף של שני ציוויים הנחתמים באמירה "אני ה'" אך כאן ישנה תוספת לפני החתימה.

- מדוע אסור לקלל חרש? מדוע אסור לשים מכשול בפני עיוור? האם בפני רואים מותר לשים מכשול? ולקלל שומעים? מה ההבדל?
- מי יכול להיחשב חירש ועיוור, בנוסף למי שאיננו שומע פיזית או רואה?
- מדוע מופיעה כאן התוספת "ויראת מאלוהיך"?
- האם ישנם חוקים שאנחנו מקיימים רק מתוך יראה? אילו רגשות נוספים מביאים אותנו לקיים חוקים?

בהמשך הפרק מונה משה מצוות נוספות שבין אדם לחברו:

”לא-תלך רכיל בעמך לא תעמד על-דם רעך אני ה'.”

(ויקרא י"ט)

- מה פירוש המילים "לא תלך רכיל"?
- מה פירוש "לא תעמוד על דם רעך"?
- מדוע, לדעתכם, מובאים שני ציוויים אלו בזה אחר זה ובסדר הזה?

שיו לפרשה: "אדונה"

בפרשה מוזכר גם הציווי המוכר, שעל פי רבי עקיבא זהו כלל גדול בתורה "ואהבת לרעך כמוך". קראו והאזינו לתפילתו של רבי אליעזר מליז'נסק

אדרבה,

תן בלבנו שנראה כל אחד מעלות חברינו ולא חסרונם
ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך,
ואל יעלה בליבנו שום שנאה מאחד על חברו חלילה...
ותחזק אותנו באהבה אליך
כאשר גלוי וידוע לפניך שיהא הכל נחת רוח אליך...
אמן כן יהי רצון

הפרשה בקצרה: קדושים

מיהו קדוש? בפרשת קדושים מסופר שה' מצווה את משה לומר לעם ישראל שעליהם להיות קדושים מתוקף קדושתו של ה'. פרשנים שונים מסבירים כי הקדושה קשורה להתנהגות מוסרית.

בהמשך הפרשה מפורטות מצוות שונות שעם ישראל מצווה בהן. לדוגמה: מצוות כיבוד הורים, שמירת שבת, האיסור לעבוד עבודה זרה, מצוות צדקה ומתנות לעניים, האיסור לגנוב ולשקר, האיסור לקלל חרש, ולהכשיל עיוור. שלא להטעות את זולתינו בכוונה.

התורה מצווה עלינו לא לשנוא אדם אחר ולא לרכל, כלומר לא לדבר על אנשים אחרים בלי שהם שומעים. (לשון הרע). כמו כן, לאהוב את הגרים ולעזור להם, לנהוג בהם בצדק ולא להפלות אותם לרעה.

הציווי לקנות ולמכור ביושר ובהגינות, ולנהוג בזקנים בכבוד. "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן" (י"ט ל"ב). את המצוות שבין אדם לחברו בפרשה אפשר לסכם במצווה "ואהבת לרעך כמוך" המופיעה גם היא בפרשה. (י"ט י"ח).

הפרשה ואני: קדושים

הרשימה הארוכה של הציונים בפרשה נפתחת במצוות יראת אם ואב:
"איש אמו ואביו תיראו ואת-שבתתי תשמרו אני ה' אלהיכם"

(ויקרא יט ג)

מצווה זו מזכירה את הדיבר החמישי- מצוות כיבוד אב ואם: "כבד את אביך ואת אמך למען יארכון ימך על האדמה אשר ה' אלהיך נתן לך" (שמות כ)

- כמה דומות שתי מצוות אלו? כמה הן שונות? (שימו לב להאשכו של כל אחד מהפסוקים ולמצווה הנסמכת לה)
- מה היא יראה? ומהו כבוד?
- האם את הורכים- מהו כיבוד הורים בעיניכם? האם חשבו כך גם כשהיו ילדים? האם אתם יראים את הורים? האם הם רוצים ומצפים ליראה וכבוד?

רכילות

האיסור ללכת רכיל מתפרש לפי תרגום השבעים (תרגום עתיק של התורה ליוונית) כהולכה במרמה או הולכה שולל. אולם לפי חז"ל ותרגומים אחרים לתורה, מדובר במעשה של דיבור – הלשנה, הוצאת דיבה וכדומה. מכאן נולדה המילה 'רכילות'. על הקשר בין רכיל לרוכל עמדו חז"ל בתלמוד הירושלמי: "לא תלך רכיל בעמך – זו רכילות לשון הרע. תני ר' נחמיה: שלא תהא כרוכל הזה – מטעין דבריו של זה לזה ודבריו של זה לזה" (פאה א:א, טז ע"א).

על פי אתר האקדמיה ללשון עברית

"רכילות"

לא תלך רכיל בעמך היא מצוות עשה, אחת מתוך המצוות והאיסורים בפרשתנו. מהי רכילות? מה נחשב לדבר רכילות ומה לא? קראו את דברי הרמב"ם על המושג:

איזהו רכיל? זה שטוען דברים והולך מזה לזה ואומר כך אמר פלוני כך וכך שמעתי על פלוני, אף על פי שהוא אמת, הרי זה מחרים את העולם. יש עוון גדול מזה עד מאד, והוא בכלל לאו זה, והוא לשון הרע, והוא המספר בגנות אף על פי שאומר אמת.

(רמב"ם, דעות, ז א-ב)

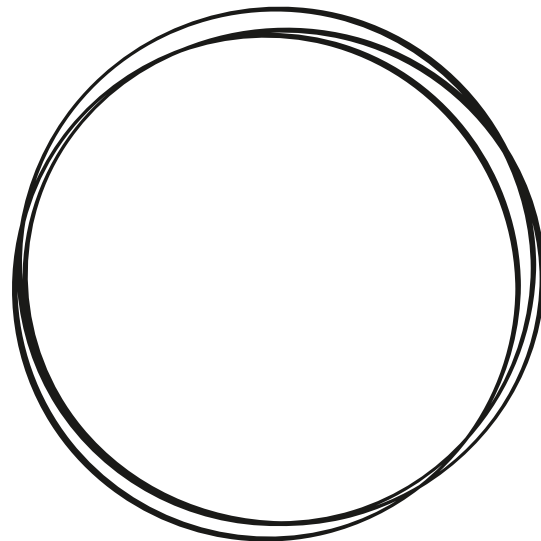
- מהי רכילות עפ"י הרמב"ם?
- האם אתם מסכימים עם דברי אמת הנאמרים מפה לאוזן הם גזר רכילות? (האם רכילות היא תמיד שקר?)
- מצוה, לדעת הרמב"ם, המרכיב מחריב את העולם?
- האם אתם מכירים עוד ביטויים שעל פיהם מוצא פיו של אדם יכול להיות הרסני?
- מהו הקשר בין איסור לדבר רכיל לבין קדושה?

שחקו טלפון שבור- מה בין רכילות על פי דברי הרמב"ם למשחק?

• קראו את המשל:

אחד מידידי של סוקרטס בא לבקרו. "שמעת מה שמספרים על ידידך?" שאל אותו. "רגע", אמר סוקרטס, "לפני שאתה מספר לי – האם העברת את השמועה הזאת דרך שלוש המסננות?" "אילו מסננות?" "המסננת הראשונה היא המסננת של האמת. האם אתה בטוח שמה שאתה עומד לספר לי הוא אמת?" "האורח היסס קצת. "אני לא כל כך בטוח. שמעתי את זה ממישהו. ומה המסננת השנייה?" "המסננת השנייה", אמר סוקרטס, "היא המסננת של הטוב. האם מה שאתה עומד לספר לי על ידידי הוא דבר טוב?" "להיפך, זה דבר איום ונורא. ומה היא המסננת השלישית?" "המסננת השלישית היא המסננת של הנחון: האם באמת נחון שתספר לי את הדבר הנורא ששמעת על ידידי ושאתה לא בטוח שהוא אמת?" "האורח חשב לרגע ואחר כך אמר "לא, זה לא כל כך נחון." "אם כך, תשתוק!", אמר סוקרטס.

- בחרו באחד מהמקורות - הרמב"ם / המשל של סוקרטס / מקור המילה רכילות/ השיר "אזרבה". עזבו בהשראתו "סטיקר" (מזבקה) ל-WhatsApp שיצטרף למנוע העגרת הודעות שהן גזר "רכילות" ועדיף למנוע את המשך העגרתו.

"ואהבת לרעך כמוך"
אם ברוב לאהוב את הכולל כמו שאת אוהבים את עצמכם... משמע עליו לאהוב את עצמכם. כתבו כמה שיותר דברים שאתם אוהבים בעצמכם

- היכרו בהודעה אנטייט שקיבלתם או שלחתם בקבוצה כיתתית או משפחתית לאחרונה.
- העבירו אותה דרך שלוש המסננות.
- האם היה נכון לשלוח/ לקרוא אותה? מצוה? האם יש לדעתכם מסננת חשובה נוספת? מהי?

פרשת קדושים מה בפרשה

מיהו קדוש? בפרשת קדושים מסופר שה' מצווה את משה לומר לעם ישראל שעליהם להיות קדושים מתוקף קדושתו של ה'. פרשנים שונים מסבירים כי הקדושה קשורה להתנהגות מוסרית.

בהמשך הפרשה מפורטות מצוות שונות שעם ישראל מצווה בהן. לדוגמה: מצוות כיבוד הורים, שמירת שבת, האיסור לעבוד עבודה זרה, מצוות צדקה ומתנות לעניים, האיסור לגנוב ולשקר, האיסור לקלל חרש, ולהכשיל עיוור. שלא להטעות את זולתינו בכוונה.

התורה מצווה עלינו לא לשנוא אדם אחר ולא לרכל, כלומר לא לדבר על אנשים אחרים בלי שהם שומעים. (לשון הרע). כמו כן, לאהוב את הגרים ולעזור להם, לנהוג בהם בצדק ולא להפלות אותם לרעה.

הציווי לקנות ולמכור ביושר ובהגינות, ולנהוג בזקנים בכבוד. "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן" (י"ט ל"ב). את המצוות שבין אדם לחברו בפרשה אפשר לסכם במצווה "ואהבת לרעך כמוך" המופיעה גם היא בפרשה. (י"ט י"ח).

”וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תְּהִיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי”

רגע של קריאה יחפה.

הפרשה פותחת בדרישה להיות קדושים, ומונה מייד לאחר מכן מצוות שונות, בהן מצוות בין אדם למקום ומצוות בין אדם לחברו. הציוויים מופיעים בצמדים או קבוצות ולאחריהם מגיעה סיומת הפסוק: 'אני ה' או 'אני ה' אלוהיכם':

”לֹא-תִקְלַל חֵרֶשׁ וְלִפְנֵי עֵוֶר לֹא תִתֵּן מְכַשֵּׁל וְיִרְאֵת מְאֹלְהֶיךָ אֲנִי יְהוָה.”

(ויקרא יט יד)

בפסוק המובא כאן רצף של שני ציוויים הנחתמים באמירה "אני ה' "אך כאן ישנה תוספת לפני החתימה.

- מדוע אסור לקלל חרש? מדוע אסור לשים מכשול בפני עיוור? האם בפני רואים מותר לשים מכשול? ולקלל שומעים? מה ההבדל?
- מי יכול להיחשב חירש ועיוור, בנוסף למי שאיננו שומע פיזית או רואה?
- מדוע מופיעה כאן התוספת "ויראת מאלוהיך"?
- האם ישנם חוקים שאנחנו מקיימים רק מתוך יראה? אילו רגשות נוספים מביאים אותנו לקיים חוקים?

בהמשך הפרק מונה משה מצוות נוספות שבין אדם לחברו :

”לֹא-תִלַּךְ רֵכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל-דַּם רֵעֶךָ אֲנִי ה'.”

(ויקרא יט)

- מה פירוש המילים "לא תלך רכיל"?
- מה פירוש "לא תעמוד על דם רעך"?
- מדוע, לדעתכם, מובאים שני ציוויים אלו בזה אחר זה ובסדר הזה?

פרשת קדושים לימוד ושיח

מהחילון

רכילות

האיסור ללכת רכיל מתפרש לפי תרגום השבעים (תרגום עתיק של התורה ליוונית) כהולכה במרמה או הולכה שולל. אולם לפי חז"ל ותרגומים אחרים לתורה, מדובר במעשה של דיבור – הלשנה, הוצאת דיבה וכדומה. מכאן נולדה המילה 'רכילות'. על הקשר בין רכיל לרוכל עמדו חז"ל בתלמוד הירושלמי: "לא תלך רכיל בעמך – זו רכילות לשון הרע. תני ר' נחמיה: שלא תהא כרוכל הזה – מטעין דבריו של זה לזה ודבריו של זה לזה" (פאה א:א, טז ע"א).

על פי אתר האקדמיה ללשון עברית

שיר לפרשה: "אדרבה" / רבי אלימלך מליז'נסק

להאזנה

בפרשה מזכור גם הצייווי המוכר, שעל פי רבי עקיבא זהו כלל גדול בתורה "ואהבת לרעך כמוך". קראו והאזינו לתפילתו של רבי אליעזר מליז'נסק

אדרבה,

תן בלבנו שנראה כל אחד מעלות חברינו ולא חסרונם
ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך,
ואל יעלה בליבנו שום שנאה מאחד על חברו חלילה...
ותחזק אותנו באהבה אליך
כאשר גלוי וידוע לפניך שיהא הכל נחת רוח אליך...
אמן כן יהי רצון

פרשת קדושים שרים יחד

"רכילות"

לא תלך רכיל בעמך היא מצוות עשה, אחת מתוך המצוות והאיסורים בפרשתנו. מהי רכילות? מה נחשב לדבר רכילות ומה לא? קראו את דברי הרמב"ם על המושג:

איזהו רכיל? זה שטוען דברים והולך מזה לזה ואומר כך אמר פלוני כך וכך שמעתי על פלוני, אף על פי שהוא אמת, הרי זה מחרیب את העולם. יש עוון גדול מזה עד מאד, והוא בכלל לאו זה, והוא לשון הרע, והוא המספר בגנות אף על פי שאומר אמת.

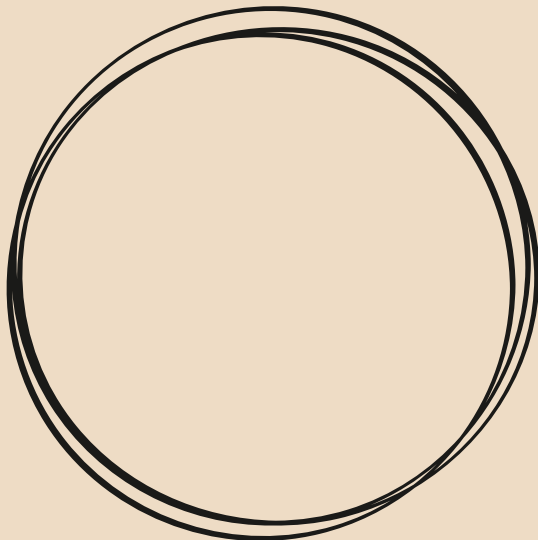
(רמב"ם, דעות, ז א-ב)

- מהי רכילות עפ"י הרמב"ם?
- האם אתם מסכימים עם דברי אמת הנאמרים מפה לאופן הם בגזר רכילות? (האם רכילות היא תמיד שקר?)
- מצוה, לדעת הרמב"ם, המרכיב את העולם?
- האם אתם מכירים עוד ביטויים שעל פיהם מוצא פיו של אדם יכול להיות הרסני?
- מהו הקשר בין איסור לדבר רכיל לבין קדושה?
- בחרו באחד מהמקורות - הרמב"ם / המשל של סוקרטס / מקור המילה רכילות/ השיר "אזרבה". עזבו בהשראתו "סטיקר" (מזגקה) WHATSAPP שיצור למנוע העגרת הודעות שהן בגזר "רכילות" ועזיף למנוע את המשק העגרתו.

• קראו את המשל:

אחד מידידיו של סוקרטס בא לבקרו. "שמעת מה שמספרים על ידיך?" שאל אותו. "רגע", אמר סוקרטס, "לפני שאתה מספר לי - האם העברת את השמועה הזאת דרך שלוש המסננות?" "אילו מסננות?" "המסננת הראשונה היא המסננת של האמת. האם אתה בטוח שמה שאתה עומד לספר לי הוא אמת?" "האורח היסס קצת. "אני לא כל כך בטוח. שמעתי את זה ממישהו. ומה המסננת השנייה?" "המסננת השנייה", אמר סוקרטס, "היא המסננת של הטוב. האם מה שאתה עומד לספר לי על ידידי הוא דבר טוב?" "להיפך, זה דבר איום ונורא. ומה היא המסננת השלישית?" "המסננת השלישית היא המסננת של הנחוח: האם באמת נחוץ שתספר לי את הדבר הנורא ששמעת על ידידי ושאתה לא בטוח שהוא אמת?" "האורח חשב לרגע ואחר כך אמר "לא, זה לא כל כך נחוץ". "אם כך, תשתוק!", אמר סוקרטס.

פרשת קדושים יוצרים

בזף לפרשה

ענו על השאלות והמשימות בזף לפרשה

- את מצור "אני והפרשה" כדאי לעמוד עם המשפחה.
- על ה'סוד הכמוס' בפניה- ענו באופן אישי וקפלו את הפינה להסתרת התשובה.

”שנראה כל אחד מעלת חברנו
ותחזק אותנו באהבה”

שבת שלום!